

Пад сцягам сталінскай дружбы народаў

В. І. КАЗЛОУ

Нямногім больш, чым праз месяц працоўныя нашай краіны і з імі ўсё прагрэсіунае чалавецтва будуць святкаваць слаўную 33-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі. Вялікая партыя большэвікоў прывяла працоўных нашай краіны да перамогі соцыялізма, да стварэння такога грамадскага і дзяржаўнага ладу, які на справе даказаў сваю вялікую і неадалімую сілу, сваю перавагу над ладам капіталістычным.

Натхнемы і кіруемы большэвіцкай партыяй, совецкі народ за картоткі тэрмін зрабіў гіганцкі скакок ад адсталасці да прагрэсу і ператварыў нашу Радзіму ў магутную сілу, якую дзяржаву.

Сіла совецкай дзяржавы, прадджані Кастрычнікам, прайшла такое суровое і ўсюковое выпрабаванне, што Айчынная вайна супроць нямецка-фашистскіх захопнікаў выпрабаванне паказала ўсяму чалавецтву, што совецкі лад, совецкая лада, совецкі народ не пераможныя.

Народы Савецкага Союзу, членства ў З-ю гадавіне Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі, зробіўшы вясновага палітычнага і прафесійнага ўздання — Сухіх Устаноў перад знаходжэннем перавыконваючы дзяржаўны план, асноўныя задачы якіх — паспяхова ўбіраючы багаты ўраджай працаўнікаў соцыялістычнай сельскай гаспадаркі, новымі выдатнымі творчымі сіламі, — паказаў нашу соцыялістычную культуру совецкія вучоныя — людзі науки і мастацтва.

Совецкі народ будаўнік комунізму — займаецца мірнай творчай працай. Сведчанне гэтаму — нядаўна прынятая пастанова Савецкага ўрада аб будаўніцтве Куйбышэўскай і Сталінградской гідраэлектрастанцыі на Волзе, аб будаўніцтве галоўнага Туркменскага канала Аму-Дар'я — Краснаводск, аб арашэнні і абудненні зямель паўднёвых раёнаў Прыкаспійскай раёніны Заходній Туркменіі, нізоўя Аму-Дар'і і заходній часткі пустыні Карабумы, аб будаўніцтве Кахоўскай гідраэлектрастанцыі на Дняпры, Паўднёва-Украінскага і Паўночна-Крымскага каналаў. Гэтыя гісторычныя рашэнні з велізарным натхненнем сустрэў совецкі народ, які будзе па планах большэвіцкай партыі, па вялікіх сталінскіх прадначартаннях комуністычнае грамадства.

Паспяхова ператвараючы ў жыццё народна-гаспадарчыя планы, распрацаваныя па ініцыятыве таварыша Сталіна, будуючы комунізм — гэтае цудоўнае будучасе нашай Радзімы — совецкія людзі, якія ніколі згуртаваныя вакол роднай большэвіцкай партыі, Савецкага ўрада, вакол любімага правадыра і настаўніка таварыша Сталіна, поўны рашынення абараняць і адстаіць мір ад злачынных пасягненняў злобствуючых падпальщыкаў вайны. Усе совецкія людзі, якія адзін чалавек, падтрымліваючы і горача ўхваляючы міралюбівую палітыку свайго ўрада. Звыш 115 мільёнаў чалавек у Совецкім Саюзе паставілі свае подпісы пад Стакгольмскай Адозвой аб абароне міру.

Сваё імкненне да міру працоўныя нашай краіны падмацоўваючы натхнёны творчай працай. Пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі на

чале з вялікім Сталіным многанацыянальны совецкі народ дабіваецца ўсё новых і новых вытворчых перамог.

У вялікай многанацыянальнай сям'і совецкіх народаў развіваецца і атрымлівае новыя і новыя поспехі ва ўсіх галінах жыцця Беларуская Совецкая Соцыйялістычная Рэспубліка. Вялікая Каstryчніцкая соцыйялістычна рэвалюцыя навекі разбіла ланцугі соцыйяльнага і нацыянальнага прыгнечання беларускага народа, як і ўсіх народаў нашай Радзімы, ператварыла Беларусь з адсталай ускраіны царской Расіі ў роўнаправную совецкую рэспубліку. Упершыню ў гісторыі свайго развіцця беларускі народ быў выведзен на шырокі шлях сапраўднага адраджэння, росквіту ўсіх сваіх матэрыяльных і духоўных сіл.

Уся гісторыя Беларускай Совецкай рэспублікі неразрывна звязана з імёнамі найвялікшых геніяў чалавецтва Леніна — Сталіна. Ленін і Сталін стаялі ля калыбелі стварэння Беларускай ССР, яны адстаялі незалежнасць нашай рэспублікі ад пасяганняў полчышчаў іншаземнага імперыялізма.

Совенская ўлада, якая ўстанавілася ў нашай краіне ў выніку перамогі Каstryчніцкай рэвалюцыі, ліквідавала памешчыцкую і капіталістичную ўласнасць, вызваліла працоўных ад эксплаатацыі, знішчыла нацыянальны гнёт і стварыла ўсаўні дабравольны саюз працоўных усіх нацыянальнасцей. Створаны на паднадраўніцтвам большэвіцкай партыі новы, совецкі народскі дзяржавы самы перадавы і демакратычны ў свеце, упершыню ўсіх гаспадарстваў свайго часу.

Вызваліўшыся ад паднадраўніцтва нацыянальнага прыгнечання, усе разнаволіе народнасцей Сасійскага края будаўніцтва новага соцыйялістычнага памяшчыцтва, нараджаваючага ўсю народную жыццю.

З першай жа дзёй паднадраўніцкай каstryчніцкай соцыйялістычнай рэвалюцыі правадыры большэвіцкай партыі Ленін і Сталін ўнікаравалі дзейнасць партыі і Советскага ўрада па знутраннему ўсіх нацыянальнасцей былой царской Расіі. У Адміністрацыйную сім'ю народаў, на будаўніцтва нацыянальных рэспублік народоў, іх асцендэнце ў адзінную многанацыянальную дзяржаву, на адраджэнне і росквіт раней прыгнечаных нацый нашай краіны, на стварэнне непарушнай дружбы народаў, яе насяляючых.

Для ажыццяўлення ленінска-стаўлінскай нацыянальнай палітыкі быў створан на II Усерасійскім з'ездзе Советаў у саставе Совецкага ўрада Народны Камісарыят па справах нацыянальнасцей, на чале якога па пропланове В. І. Леніна быў пастаўлен таварыш Сталін. Назначэнне на гэтые посты вернага вучня і саратніка Леніна — таварыша Сталіна было прайяўленнем вялікіх клопатаў большэвіцкай партыі аб лёсце народаў нашай краіны. Аб тым, якое велізарнае значэнне надаваў В. І. Ленін работе Наркамнаца, відаць з яго выказвання на XI з'ездзе партыі:

«Што мы можам зараз зрабіць, каб было забяспечана існуючае становішча ў Наркамнацы, каб разбірацца з усімі туркестанскімі, каўказскімі і інш. пытаннямі? Гэта-ж усё палітычныя пытанні! А вырашань гэтыя пытанні неабходна, гэта — пытанні, якія сотні гадоў займалі ёўрапейскія дзяржавы, якія ў зусім нязначнай долі вырашаны ў демакратычных рэспубліках. Мы іх вырашаем, і нам трэба, каб у нас быў чалавек, да якога любы з прадстаўнікоў нацый мог-бы пайсці і падрабязна расказаць у чым справа». ¹ Ніхто ў нашай партыі, указваў Ленін, не ўмее гэта выканаць так, як таварыш Сталін.

¹ В. І. Ленін. Творы, т. XXVII, стар. 263 — 264.

Кіраваць практычным ажыццяўленнем палітыкі партыі па нацыянальнаму пытанню ў многанацыянальнай дзяржаве — гэта азначала рухаць уперад развіццё соцыялістычнай рэвалюцыі, ствараць і ўмацоўваць непарушную дружбу паміж народамі нашай краіны, згуртоўваць працоўных усіх нацыянальнасцей вакол рускага пролетарыята, як вядучай сілы совецкай дзяржавы.

Адным з важнейших актаў Савецкага ўрада ў справе вырашэння нацыянальнага пытання з'явілася «Дэкларацыя правоў народаў Расіі», апублікаваная за подпісамі Леніна і Сталіна 16 лістапада 1917 года. «Дэкларацыя» ўпершыню ў гісторыі чалавечтва ўрачыста абвясціла ажыццяўленне на справе палітыкі совецкай улады ў галіне нацыянальных адносін: «1. Роўнасць і суверэннасць народаў Расіі. 2. Права народаў Расіі на свабоднае самакіраванне аж да аддзялення і ўтварэння самастойнай дзяржавы. 3. Адмена ўсіх і ўсялякіх нацыянальных і нацыянальна-рэлігійных прывілей і абмежаванняў. 4. Свабоднае развіццё нацыянальных меншасцей і этнографічных груп, насяляючых тэрыторыю Расіі».

Гэтыя прынцыпы «Дэкларацыі» ляглі ў аснову далейшага практичнага ажыццяўлення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі ў нашай краіне. На аснове гэтых прадпоставак, над кіраванцтвам партыі Леніна — Сталіна, народы нашай краіны стварылі і распрацоўваю дзяржаву.

Ленін і Сталін — які вони були? І чому вони зробили та роблять добропільську національну республіку і амбіційний дзяржава Беларусь? І чому Сталін і Ленін і Сталін — Я. М. Гердт, І. А. Каплан — дзельниччы національно-дзяржавнага пытання?

У перыяд ініціяцыйнай пагоні да зітчэйшым і грамадзянскай вайны пад кіраўніцтвам Леніна і Сталіна ў нашай краіне была створана маладая Чырвоная Армія, якая ў героях з шматлікімі іншымі і чынушчымі ворагамі барапаніла Вялікай Кастрычніцкай савецкай рэвалюцыі, алстаяла свабоду і незалежнасць іншай Радымы. У раздзеях Чырвонай Арміі мужна змагаліся разам з усімі народамі нашай краіны дзесяткі тысяч сыноў беларускага народа. На захопленай ворагам тэрыторыі Беларусі ў гады грамадзянской вайны разгарнуўся партызанскі рух. Сама адданую барацьбу партызан супроць акупантаў узначалілі большэвікі Беларусі, аб'яднаныя ў падпольную большэвіцкія арганізацыі.

У выніку велізарнай дэйнасці партыі большэвікоў і яе правадыроў Леніна і Сталіна, у выніку ўмацавання совецкай улады ў Расіі, стварэння Чырвонай Арміі ў канцы 1918 года Беларусь была вызвалена ад нямецкіх акупантаў.

Вызвалены беларускі народ пры дапамозе рабочых і сялян совецкай Расіі пад сцягам комуністычнай партыі і совецкай улады прыступіў да стварэння сваёй нацыянальнай совецкай дзяржавы.

Падрыхтоўкай утварэння Беларускай ССР непасрэдна кіраваў таварыш Сталін. Па прапанове Леніна і Сталіна ў снежні 1918 года

З поўным тэкстам дакумента можна

азнаёміцца ў бібліятэцы